

РЕШЕНИЕ

№ 505

гр. София, 13.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
като разгледа докладваното от Васил Василев Въззивно търговско дело № 20221001000195 по описа за 2022 година

Производството е по чл.267 и сл. от ГПК.

Делото е образувано по въззивна от „ВИ-ВЕСТА ХОЛДИНГ” ЕАД, регистрирано в търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 831914521, със седалище и адрес на управление гр. София 1700, район „Лозенец”, ж.к. „Витоша”, „ВЕЦ- Симеоново” №999, представлявано от изпълнителния директор В. А. С., против Решение № 261484/09.11.2021г. по т.д.№ 1088/2020г. по описа на ВКС, ТО, VI-10 състав, с което е:

-отхвърлен предявения от жалбоподателя иск за установяване, че ЗК „Надежда“ АД дължи на дружеството-жалбоподател сумата от 300 000 лева – главница по запис на заповед от 01.06.2017 г., ведно със законната лихва за периода от 07.06.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, и сумата от 6000 лева – държавна такса, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение от 28.06.2019 г. въз основа на документ по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 32741/2019 по описа на СРС,151 състав

-отхвърлен предявения от жалбоподателя против ЗК „Надежда“ АД иск по 79, ал.1 от ЗЗД заплащане на сумата от сумата от 300 000 лева – главница по

договор от 04.04.2017 г., ведно със законната лихва за периода от 15.06.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на решението: Поддържа се, че договорът за заем е прекратен по общо съгласие на двете страни, поради това, че целта, поради което е предоставена в заем сумата не може да бъде постигната. Според жалбоподателя неправилно съдът приел непредвидено в закона съдържание на отбелязванията върху записа на заповед и прикрепения алонж. В настоящия случай алонжът бил прикрупен към записа на заповед, което заповедният съд е проверил при преценка редовността на оригиналната ценна книга, като в самия алонж е индивидуализиран записът на заповед, към който алонжът е прикрупен и от който представлява неразделна част. По отношение на оспораната дата на съставяне на двата документа / споразумението за прекратяване на договора за заем и записа на заповед/, се поддържа, че незаконосъобразно съдът не кредитирал показанията на разпитаните свидетели и заключението на назначената експертиза. Иск се обжалваното решение, в частта му касаеща произнасянето по отношение на записа на заповед да бъде отменено и вместо него бъде постановено решение, с което предявения иск бъде уважен. В условията на евентуалност се иска, в случай, че бъде потвърдено решението, в частта му, с която е отхвърлен предявения установителен иск с правно основание чл. 422, ал.1 ГПК, се иска да бъде уважен предявения осъдителен иск за осъждане на ответника да заплати паричното вземане в размер на 300 000 лева за връщане на предоставена в заем сума съгласно чл.3 от Споразумението за прекратяване на Договора за паричен заем. Поддържа се, че е налице валидно вземане по договор за цесия, а съобщението за станалото прехвърляне не е част от фактическия състав на договора за цесия. Поддържа се, че съобщаването на цесията може да е настъпило и след завеждане на делото, като съдът следва да зачете и станалото в хода на съдебното дирене съобщаване на цесията, връчена на основание чл. 18 ЗЧСИ чрез частен съдебен изпълнител. При условията на евентуалност се иска решението, в частта му касаеща осъдителния иск да бъде да бъде отменено и вместо него бъде постановено решение, с което предявения иск бъде уважен. Претендират се и направените по делото разноски.

От страна на ответника по делото Застрахователна компания „НАДЕЖДА“ АД, с ЕИК: 131282730 е постъпил отговор на жалбата, с който

се оспорва същата.

Поддържа се, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно. В случая джирото е оформено като алонж, т.е. на отделен лист, без върху самата ценна книга като документ да има други отбелязвания/ които да обосновават необходимостта от съставяне на нов документ, на отделен лист. Правилно решаващият съд се позовавал в мотивите си и на решение на ВКС № 133/12.07.2010 г. по т.д. № 946/2009 г., според което „алонжът представлява прикрепен към менителницата лист, т. е. част /продължение/ на самия ефект, като е свързан с джиросването на ефекта и необходимостта от него произтича от запълването на документа с отбелязвания. При липсата на данни и твърдения за извършени каквито и да било отбелязвания на джира или други поръчителства върху ценната книга, съществуването на алонж е абсолютно законово неоправдано." По отношение на датата на съставяне на двата оспорени документа се поддържа, че съдът правилно е приел, че поради това, че и двата документа, датата на които се оспорва в производство, са частни, същите се ползват с доказателствена сила само по отношение на авторството и не доказват нито фактите, които са предмет на направеното изявление, нито датата и мястото на съставянето на документа. Съдът правилно отчетел заинтересоваността на разпитаните по делото свидетели, поради което не кредитирал показанията им. Иска се обжалваното решение да бъде потвърдено като бъдат присъдени направените по делото разноски.

По делото като трето лице-помагач на страната на ответника е взело участие „Перла“ АД, ЕИК 119029248. Същото не е взело становище по жалбата.

Софийският апелативен съд, като взе предвид подадената въззивна жалба, съдържащите се в същата оплаквания, съобразявайки събраните по делото доказателства намира следното от фактическа и правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срока по [чл. 259, ал. 1 от ГПК](#) от жалбоподателя, у когото е налице правен интерес от обжалването, срещу подлежащ на оспорване съдебен акт, поради което е допустима и следва да бъдат разгледана по същество.

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба от „ВИ-ВЕСТА ХОЛДИНГ“ ЕАД с ЕИК 831914521 против Застрахователна компания „НАДЕЖДА“ АД, с ЕИК: 131282730. Поддържа се в исковата

молба, че в негова полза е издадена заповед за незабавно изпълнение от 28.06.2019 г. по чл. 417 от ГПК по гр. дело 32741/2019 г. по описа на СРС-151 състав срещу ответника ЗК „Надежда“ АД въз основа на запис на заповед, като ищецът е джиратар, а джирант е поемателят „Перла“ АД, ЕИК 119029248 по джиро от 05.03.2019 година. Искът е предявен, поради това, че от страна на длъжника е подадено възражение. Поддържа се в исковата молба, че ответникът като заемополучател е сключил договор за заем за сумата от 300 000 лева с „Перла“ АД на 04.04.2017 година. Поради това, че сумата по договора за заем не е могла да послужи за целите, за които е била предназначена, било взето решение за прекратяване на договора за заем и сключено споразумение за прекратяване на договор за паричен заем от 01.06.2017 година. За обезпечаване на задължението за връщане на заемната сума в сроковете по споразумението са издадени два броя записи на заповед за една и съща сума 300 000 лева. На 28.08.2017 г. била отправена покана от заемотателя за връщане на сумата, но задължението не е изпълнено. Поддържа се, че вземането по записа на заповед му е джирасано на 05.03.2019 година на ищеца от джиратаря „Перла“ АД. Иск се съда да се установи, че има вземане срещу длъжника по силата на записа на заповед и като евентуално предявява осъдителен иск за сумата от 300 000 лева – дължима по силата на чл. 3 от споразумение от 01.06.2017 г. и цесия от кредитора „Перла“ АД в полза на ищеца.

В представения отговор на исковата молба ответника оспорва исковете като поддържа, че всички сделки са между свързани лица. От страна на ответника не е оспорен договора за заем, но се твърди, че връщането на сумата не е обезпечавано със запис на заповед, подписана към датата на сключването му – 01.06.2017 година. Поддържа се, че с решение 1502-ОЗ/01.12.2017 година КФН е забранила на квестора на ответника да върне заема. Оспорва се датата на сключване на споразумението от 01.06.2017 г. и на записа на заповед от същата дата. Прави се възражение срещу валидността на джирото, с оглед неоформянето му съгласно правилата на ТЗ – върху гърба на записа на заповед, а с алонж. Поради това се поддържа, че ищецът е придобил права по силата на нищожно джиро, респ. не е материално легитимиран да претендира исковете суми. Оспорва се и валидността на джирото, тъй като не е подписано от двамата управители, които към момента на джирото – 05.03.2019 г. представляват джиранта заедно. Прави се

възражение, че е извършено във вреда на кредиторите на „Перла“ АД (в ликвидация). Оспорва се от страна на ответника евентуалния осъдителен иск, като се оспорва и цесията, тъй като длъжникът не е валидно уведомен за договора за цесия от цедента. Твърди се нищожност на договора за цесия поради липса на съгласие – не е подписан от двамата ликвидатори на дружеството и неопределяне на цената. Сочи се, че вземането е погасено чрез плащане в образуваното изпълнително производство.

По делото като трето лице-помагач на страната на ответника е конституирано „Перла“ АД. Процесуалния представител на третото лице е поддържал основателност на предявения установителен иск.

За да постанови обжалваното решение СГС е приел за установено следното от фактическа страна. С договор за паричен заем от 04.04.2017 г. третото лице помагач и ответника са уговорили, че с договор за финансов заем при условията на подчинен дълг от 15.02.2017 г., по силата на който „Перла“ АД се е задължило да представи на ответника сума в размер на 300 000 лева. Посочено е, че сумата е предадена на 15.02.2017 г. чрез банков превод. Налице е била уговорка за връщане на сумата в срок до 31.03.2027 година. Предвид решенията на КФН от 10.03.2017 г. засягащи посочения договор за подчинен заем, с договора от 04.04.2017 г. страните са предоговорили, че сумата от 300 000 лева се предоставя с цел да се покрият покриване на загуби във връзка с минимално капиталово изискване за неплатежоспособност. Уговорен е гратисен 5 - годишен период, в който се начислява лихва, но не се дължи връщане на главница, лихва, сумите не могат да са обект и на принудително изпълнение. Уговорени са условията за връщане на лихва и главница в периода от 5-тата до 10-тата година. С протокол 19/17.05.2017 г. от извънредно заседание на членовете на Съвета на директорите на ответника е взето решение за прекратяване по взаимно съгласие договорите за паричен заем при условията на чл. 107, ал.1 от ЗЗД и чл. 240 от ЗЗД. Със споразумение от 01.06.2017 г. между ответника и третото лице са договорили, че сключеният между тях договор за паричен заем от 04.04.2017 г., с който третото лице е отпуснало заем в размер на 300 000 лв. на ответника се прекратява по взаимно съгласие, както и че отпусната сума подлежи на връщане до 07.07.2017 г., като с цел гарантиране на изпълнението ответника издава запис на заповед на третото лице. При сключване на споразумението ответника е представляван от председателя на Съвета на

директорите В. С. и от П. Ц. – изпълнителен директор. По делото е представено копие на запис на заповед от 01.06.2017 г. издаден от В. С.- председател на СД на ЗК „Надежда“ АД и П. Ц.- изпълнителен директор на ЗК „Надежда“ АД, в качеството има на представляващи ЗК „Надежда“ АД, в полза на третото лице за сумата от 300 000 лв., като е посочен падеж – на предявяване, място на плащане -София и банкова сметка, по която следва да бъде извършено плащането. Върху записа на заповед има отбелязване, че е предявен за плащане на 15.06.2017 година. На отделен лист, незалепен към гърба на записа на заповед от 01.06.2017 г., приложен по делото, е изготвен алонж, видно от който, с джиро от 05.03.2019 г. Н. М., в качеството му на изпълнителен директор на третото лице прехвърля на ищцовото дружество правата върху записа на заповед. Съдът е констатирал, че алонжът е прикрепен с телбод към записа на заповед, като, както върху лицето, така и върху гърба на записа на заповед няма други отбелязвания, освен предявяването на 15.06.2017 година. С писмо от името на третото лице е отправено искане до ответника за възстановяване на сумата от 300 000 лева дадена под формата на паричен заем с платежно нареждане от 14.02.2017 година. Доводите за искането са решения на КФН от 10.05.2017 г. и от 17.08.2017 г. за отнемане на лиценза на застрахователната компания, при което сумата е отнесена в пасива на застрахователното дружество и така е усложнено положението на дружеството. Трютото лице е посочило, че счита договора за подчинен срочен дълг от 13.02.2017 г. за прекратен. С решение от 28.02.2019 г. третото лице „Перла“ АД е обявено в ликвидация, като за ликвидатори са избрани Н. М. и В. С., като дружеството се представлява от двамата ликвидатори заедно и поотделно. С договор за прехвърляне на вземане от 05.03.2019 г. третото лице е прехвърлило на ищеца, представляван от изпълнителния директор В. С. своите вземания в размер на 300 000 лв. – главница, ведно с всички възнаградителни лихви, неустойки за просрочие и разноси по събиране на вземането, произтичащи от договор за паричен заем от 04.04.2017 г. и споразумение за прекратяване на договора за паричния заем от 01.06.2017 г., заедно с всички бъдещи вземания. Посочено е, че записът на заповед, издаден за обезпечаване на задължението по споразумението от 01.06.2017 г. е предявен на 15.06.2017 г., като цедентът прехвърля на цесионера и правата си върху издадения запис на заповед. В чл. 2 е уговорена цената - 20 % от всички събрани суми и то при условие, че е събран целият

размер на главницата.Представено е уведомление за цесия, изхождащо от третото лице-помагач получено от ответника на 15.06.2021 година.С решение № 875 – ОЗ от 16.06.2017 г. на КФН е назначен квестор на ответната застрахователна компания, който осъществява всички функции и правомощия по управление и представителство на дружеството.С решение на КФН № 1132-ОЗ от 17.08.2017 г. е отнет лиценза на ответника за извършване на застраховки, забранено е свободното разпореждане с активи до започване на ликвидация на дружеството, забранява се сключването на застрахователни договори.С решение № 1502 - ОЗ от 01.12.2017 г. на КФН са дадени задължителни предписания на квестора на ответника да не разпорежда връщането на дадените заемни средства от третото лице помагач и от ищеца по делото.Със заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК вх.№ 3080046/16.10.2017 г., кредиторът „Перла " АД е поискал от СРС, издаването на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу ответната застрахователна компания, въз основа на което е образувано ч.гр.д. 73833/2017 г., по което е издадена заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист от 20.11.2017 година за сумите по запис на заповед от 01.06.2017 година.Ответника е получил заповедта за изпълнение на 07.01.2019 г. и е възразила в срок. Заповедният съд след неизпълнението на указания на заявителя да предяви установителен иск за вземанията си, с определение № 97757 от 10.04.2019 г. е обезсилил издадените заповед за незабавно изпълнение и изпълнителния лист. Частната жалба на заявителя срещу определение № 97757 от 10.04.2019 г. за обезсилване на заповедта за изпълнение е оставена без уважение от СГС с определение 22837/03.10.2017 г. по ч. гр. дело 11291/2019 година.Със заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК вх.№ 3039828/07.06.2019 г. кредиторът- ищец по настоящето дело е поискал от СРС издаването на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу ответната застрахователна компания въз основа на запис на заповед от 01.06.2017 година и алонжа. По ч. гр. дело 32741/2019 г. по описана СРС,151 състав е издадена заповед от 28.06.2019 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК.С издадената заповед ответника е осъден да заплати на ищеца 300 000,00 лева - главница по Запис на заповед от 01.06.2017 г., ведно със законната лихва от 07.06.2019 г. до изплащане на вземането и съдебни разноски в заповедното производство - 6 000,00 лева.Въз основа на издадения

изпълнителен лист кредиторът-ищеца по делото е образувал изпълнително дело №20199210401542 по описа на ЧСИ С. П..След връчване на поканата за доброволно изпълнение на длъжника-ответник,същия е подал писмено възражение по чл.414 ГПК срещу издадената заповед за изпълнение.Застрахователната компания е подала и частна жалба срещу разпореждането за допускане на незабавно изпълнение,по която СГС се е произнесъл с определение № 1540/23.01.2020 г. по ч.гр.д.№175/2020 г. като е отменил разпореждането от 28.06.2019 година.

Съгласно заключението на назначеното по делото вещо лице вземане в размер на 300 000 лева е отразено в счетоводството на ответника.В счетоводството на ищеца вещото лице е констатирало, че цесията е отразена в счетоводството на дружеството,а цидираното вземане е отразено като краткосрочно вземане.В заключението по съдебно-счетоводната експертиза е посочено, че сумата 300 000 лева - главница по договора за заем от 04.04.2017 г. не е постъпила по банковите сметки на ищеца и/или по сметки на подпомагащата страна. По образуваното при ЧСИ С. П. ИД 20199210401542 въз основа на изпълнителния лист по ч. гр. дело 32741/2019 г. на СРС с взыскател ищеца и длъжникответната застрахователна компания е наложен запор върху вземането на длъжника по изп.дело №20199210400001 и е преведена сумата от 332 029,76 лева, като по ИД 20199210400529, също по негов опис, с взыскател ищеца и длъжник ответника е преведена сумата от 21 662,99 лева – за адвокатско възнаграждение и 1 823,74 лева – такси към ЧСИ. Тези суми се намират по сметка на ЧСИ и не са приведени на взыскателя ищец по делото. Пред СГС по делото са разпитани двама свидетели ,които са установили следното:Свидетелят П. Ц. е представител на ЗК „Надежда“АД като представляващ ищеца – член на СД на ответника, вписан представител на ответника, но от 2017 г. не упражнява реално правомощията си.Същият е установил,че му е известно ,че третото лице е предоставило заем на ответника въз основа на решение от април 2017 г. с оглед указания от КФН. Заемът бил в размер на 300 000 лева. След като получаване на заема дошло съобщение от КФН, че не приемат така изпълнените предписания и тогава се взело решение, да бъдат върнати на третото лице заетите средства. Това станало около месец май. Малко по-късно се сключило споразумение за прекратяване на договора с третото лице и по спомени на свидетеля имало и запис на заповед в полза на ищеца. Подписването на споразумението и

записите на заповед било на първи юни. Имало два екземпляра от записа на заповед за по-голяма сигурност, че някой от документите да бъде похабен или загубен. Свидетелят Й. Д.-бивш служител на ответника - главен счетоводител от 2013 г. до 2019 г., а с ищцовото дружество има договор за абонаментно обслужване, установява, че знае, че ответника е получил заем от третото лице в размер на 300 000 лева. Свидетелката установява, че третото лице е акционер в ответника и трябвало да се подобри капиталовата адекватност на дружествата и това било основанието за заема. Чисто счетоводно, сумата била заведена като подчинен срочен дълг, въз основа на указания от КФН, за да се подобри финансовото състояние и капиталовата адекватност на дружеството. Впоследствие КФН не приела, че това е подчинен срочен дълг и казала, че това е заем и тази сума от 300 000 лева не постигнала целта, за която била преведени. Постигнал се даже обратен ефект – оказало се, че ответното дружество е повече задлъжняло, и по тази причина В. С. в качеството си на председател на Съвета на директорите докладвал ситуацията и предложил да се намали задлъжнялостта и да се прекратят тези договори за подчинен срочен дълг. Били два договора - единият бил с ищеца, другият с третото лице. Заявява, че знае, че имало съставено споразумение за прекратяване на договора с третото лице с дата 01.06.2017 г. , че трябвало да има запис на заповед. Свидетелката заявява, че не е виждала записа на заповед. Не е присъствала и на подписването на споразумението , но присъствала за заседанието на СД, когато било взето решение за сключването му. Виждала е споразумението, но не се е съхранявало при нея като счетоводител знае, че споразумението е съставено на 01.06.2017 година.

За да постанови обжалваното решение СГС приел, че настоящото производство е образувано по иск, предявен от ищеца – заявител в заповедното производство по ч. гр. дело 32741/2019 г. по описа на СРС, 151 състав, за установяване съществуването на вземането му срещу ответника въз основа на запис на заповед, като ищецът е джиратар, а джирант е поемателят – третото лице-помагач. Искът е предявен в изпълнение указанията на съда по реда на чл. 415 от ГПК, след депозиране на възражение в срока по чл. 414 ГПК.

Съгласно т. 17 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк.д. № 4/2013 г. на ВКС, ОСГТК, предметът на делото по иска по реда на чл. 422 ГПК се определя от правното твърдение на ищеца в исковата молба за

съществуването на подлежащо на изпълнение вземане, за което е издадена заповедта за изпълнение и когато се касае за запис на заповед, предметът на делото е вземане по редовен от външна страна менителничен ефект, какъвто е конкретният запис на заповед от 01.06.2017 година. С въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, се разкрива основанието на задължението за плащане или обезпечителния характер на записа на заповед и в този случай на изследване подлежи и каузалното правоотношение, доколкото възраженията, основани на него, биха имали за последица погасяване на вземането по записа на заповед. С исковата молба ищецът освен, че твърди, че има вземане по силата на джиро от 05.03.2019 г. , излага и твърдения, че е придобил вземането по споразумението от 01.06.2017 г. за прекратяване на договора за заем с договор за цесия от 05.03.2019 г. т.е сам е въвел в предмета на делото каузалното правоотношение. Когато ищецът по иска по чл. 422 от ГПК е въвел твърдения, че вземането му по издадената заповед за изпълнение произтича от конкретно каузално правоотношение, изпълнението по което е било обезпечено с издадения запис на заповед, не се променя предметът на делото. В случай, че обстоятелствата свързани с причината, поради която записът на заповед е бил издаден, бъдат установени, тежестта на доказване на съществуването на вземането, преминава върху кредитора, който следва да установи фактите, от които произтича неговото вземане. Когато приносителят на ценната книга не е кредитор по каузалното задължение, поради което длъжникът по прекия иск се е задължил с менителнична сделка и е добросъвестен, неговата материална легитимация по прекия иск произтича само от формата и съдържанието на менителничния ефект. Чл. 465 ТЗ изрично изключва правото на лично възражение на всеки длъжник по прекия иск. Но когато приносителят на ценната книга не е кредитор по каузалното задължение, поради което длъжникът по прекия иск се е задължил с менителнична сделка, и е недобросъвестен, неговата материална легитимация по прекия иск е производна от състоянието на каузалното правоотношение към релеватния момент. Чл. 465 ТЗ предвижда правото на лично възражение на длъжника по прекия иск срещу недобросъвестния приносител, стига длъжникът да е страна по каузалното правоотношение, покрито с менителнична сделка. Законодателят не е дал легална дефиниция на термина "недобросъвестност", но съгласно теорията и практиката

недобросъвестността означава знание на фактите, на които се основават възраженията на длъжника от отношенията с предходния притежател на менителничния ефект, т. е. знание не само за недостатъци в правата на непосредствения предшественик, а и за дефекти по отношение на предходни приносители на ценната книга. Недобросъвестността е правно релевантен факт, ако е съществувала към момента на придобиване на ценната книга. Ако джиратарят е знаел към момента на получаване на ефекта, че джирантът не е кредитор по документа или че правата му имат определени недостатъци, или че джирото се прави единствено с цел да се лиши длъжникът от възраженията по каузалното правоотношение между него и поемателя, следва да се приеме, че същият е недобросъвестен. В настоящия случай ищецът твърди, че е страна по каузалното правоотношение - кредитор, за обезпечаване на задължението на което е издаден процесния запис на заповед, а именно договорът за заем от 04.04.2017 г. и споразумението от 01.06.2017 г., тъй като се твърди, че е придобил правата на кредитора „Перла“ АД с договор за цесия, т.е. записът на заповед обезпечава негово вземане. Поради това по отношение на ищеца са противопоставими всички възражения на длъжника, а не само тези, изхождащи от менителничния ефект. В случая във връзка със задължението на ответника по споразумението от 01.06.2017 г. / връщане на сумата от 300 000 лева/, са издадени два записа на заповед, за една и съща сума. От съдържанието на двата записа на заповед не може да се направи извод, че не са отделни менителнични ефекти, а съставляват първи и втори екземпляр. Въпреки идентичността на съдържанието на двата записа, в тях липсва отбелязване /номериране/ в текста, че представляват екземпляри на един оригинал съгласно чл.525, ал.1, изр.2 от ТЗ, поради което и на основание същата разпоредба се смятат за отделен менителничен ефект. Съдържанието на двата записа на заповед не ги определя и като преписи на един и същ документ по смисъла на чл.528 и чл.529 от ТЗ, тъй като върху преписа следва да бъде отбелязано, че той е именно такъв с посочване на държателя на оригинала. Поради това съдът е приел, че възражението на ответника в тази насока е неоснователно - не се установява идентичност на предметите на ч. гр. дело 32741/2019 г. и ч.гр. дело 73833/2017 г. на СРС. Неоснователен е и аргумента за нищожност на записите на заповед, тъй като са обезпечаване на едно задължение са издадени два броя записи на заповед. Това обстоятелство само по себе си не води до невалидност на ценните книги, а дава възможност

на издателя да противопостави на поемателя, възраженията си, свързани с каузалното правоотношение. Доколкото ищецът е основал претенцията си на джирото от 05.03.2019 г., то първата предпоставка за основателност на иска е да е налице валидно прехвърляне на правата по запис на заповед от третото лице-помагач. Изискванията за форма, като условие за действителността на джирото, се считат изпълнени, ако то се извърши с писмена бележка върху ценната книга, или върху прикрупен към нея допълнителен лист-алонж (чл. 468, ал.1 от ТЗ). Видно от доказателствата по делото, в процесния случай джирото е оформено като алонж, т.е. на отделен лист, без върху самата ценна книга като документ да има други отбелязвания, които да обосновават необходимостта от съставяне на нов документ, на отделен лист. Както е посочено и в решение № 133/12.07.2010 г. по т.д. № 946/2009 г., II т. алонжът представлява прикрупен към менителницата лист, т. е. част /продължение/ на самия ефект, като е свързан с джиросването на ефекта и необходимостта от него произтича от запълването на документа с отбелязвания. При липсата на данни и твърдения за извършени каквито и да било отбелязвания на джира или други поръчителства върху ценната книга, съществуването на алонж е законово неоправдано. С оглед формалния характер на менителницата и на запис на заповед, в ТЗ са предвидени императивни правила относно мястото и начина на полагане например на подписите на участниците - издател, акцептант, поръчители, джиранти, като в определени случаи законът придава специално значение на мястото, върху което е направено. Поради това и следва да се приеме, че оформяне на джиро/ авал чрез алонж, на отделен лист не е правило, а изключение, което позволява при липса на място върху ценната книга, да се създаде допълнително, такова чрез прикръпяне на нов лист и именно това е целта на закона. И при тази хипотеза обаче е необходимо закрепването да бъде направено по такъв начин, който да обезпечи яснота към коя точно ценна книга е направено съответното действие. В конкретния случай, алонжът, инкорпориращ джирото от 05.03.2019 г. не обезпечава прехвърляне на правата на поемателя именно по процесния запис на заповед, следва от обстоятелството, че на една и съща дата са издадени два идентични по съдържание запис на заповед, и няма яснота джирото, съответно алонжът от 05.03.2019 г. към коя от двете ценни книги се отнася. Поради това съдът е приел, че не се установява по делото ищецът да черпи права от представената ценна книжа- запис на заповед от 01.06.2017 г. и

джиро от 05.03.2019 година.

Предвид на това съдът е отхвърли предявения иск по чл. 422 от ГПК.

С оглед направеното оспорване на датата и на споразумението и на записа на заповед от 01.06.2017 г., предвид твърденията на ответника, че същите са антидатиранни, а именно подписани са от името на ответника от лицата, посочени в тях – В. С. и П. Ц., но не на посочената дата - 01.06.2017 година, съдът е разгледал това възражение, тъй като засяга както главния, така и евентуалния иск. От ответникът се поддържа, че споразумението от 01.06.2017 г., с което задължението по договора за подчинен дълг/заем от 04.04.2017 г., е прекратено и е определен падеж за връщане на задължението, макар и подписано от името на застрахователната компания, които са посочени – В. С. и П. Ц., не са подписани на посочената дата (01.06.2017 г.), а на по-късна дата, когато двамата вече са лишени от представителна власт по отношение на дружеството поради назначаването на 19.06.17г. квестор. Поради това се поддържа, че по силата на записа на заповед за издателя-ответник по делото не е възникнало задължение, съответно задължението по договора за заем от 04.04.2017 г. не е станало изискуемо, тъй като не са настъпили условията, посочени в договора. Съдът е приел, че ответника не е „трето лице“ по смисъла на чл. 181 ГПК по отношение на представените запис на заповед и споразумение от 01.06.2017 година, тъй като е посочен като издател на записа на заповед и съответно страна по споразумението от 01.06.2017 година. Поради това, че и двата документа, датата на които се оспорва в производството са частни, които ползват с доказателствена сила само по отношение на авторството, то същите не доказват нито фактите, които са предмет на направеното изявление, нито датата и мястото на съставянето на документа. С оглед на това, че и двата документа се оспорват от страна на ответника с твърдения, че са съставени не на посочената дата, по отношение на ответника – длъжник, същите- споразумение от 01.06.2017 г. и запис на заповед от 01.06.2017 г. не се ползват с обвързваща доказателствена сила относно датата на съставянето и същата следва да бъде установена с други доказателствени средства от ищеца, който черпи благоприятните последици от тези документи с оглед посочената в тях дата, за което съдът е дал указания с доклада по делото. Предвид липсата на доказателства в тази връзка представени от ищеца съдът е приел, че по делото не е доказано, че същите са съставени на посочената дата – 01.06.2017 година. Съдът не е

кредитирал показанията на двамата разпитани свидетели на ищеца, тъй като същите са в отношения с едноличния собственик на капитала на ищцовото дружество (служители в негови фирми или осъществяващи общ бизнес с него), които сочи на необективност на показанията им. Съдът е приел, че показанията на свидетелите не се подкрепят от останалия събран доказателствен материал. Видно от представеното писмо от 28.08.2017 г. от заемотателя - трето лице в настоящото производство „Перла“ АД (т.е почти три месеца след тата, на която се твърди, че е сключено споразумението и запис на заповед), адресирано до квестора на ответника, с искане за връщане на сумата по договора за заем, в същото не се адресира никаква препратка към твърдяното вече за сключено споразумение, с което ищецът твърди, че договорът за заем е прекратен, съответно, че е издаден и запис на заповед за обезпечаване на задължението за връщане на сумата по заема. Напротив, цедентът „Перла“ АД се позовава на нереализиране на целта на дадения заем, довел вместо до подобряване, до влошаване на положението на ответника и преценката на „Перла“ АД, че не следва тези пари да стоят по сметката на заемополучателя. Съдът е направил извода, че към този момент не е било сключено споразумението от 01.06.2017 година. В противен случай, при постигнато вече съгласие, за прекратяване на договора, би следвало да се иска изпълнение на задължението за връщане на сумата, а не отново да се прави изявление за прекратяване на договора. Липсата на позоваване на вече настъпило по взаимно съгласие прекратяване на договора, е нелогично. Съдът е приел за най - ранна дата за подписване на споразумението и записите на заповед към него 16.10.2017 г. – датата, когато е подадено заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение по ч. гр. дело 73 833/2017 г., СРС, 26 състав. Към тази дата обаче В. С. и П. Ц. са били лишени от представителни правомощия по отношение на ответника, поради което и издаденият запис на заповед се явява в състояние на висяща недействителност. Своевременното възражение от дружеството, препятства прилагането на чл. 301 от ТЗ, поради което записът на заповед от 01.06.2017 г. не обвързва ответника.

С оглед отхвърлянето на главния иск, съдът е разгледал предявения евентуален осъдителен иск. За да отхвърли предявената претенция съдът е приел, че с договора за цесия е прехвърлено вземането по договора за заем от 04.04.2017 г. и споразумението от 01.06.2017 година. С оглед приетото от

съда, че по делото не било установено, че споразумението от 01.06.2017 г. е подписано на посочената дата, и в период, преди назначаването на квестора на ответника съдът е приел, че ответникът не е обвързан от това споразумение. Поради това, че в договора за цесия от 05.03.2019 г. е посочено, че се прехвърля и вземането по договора от 04.04.2017 година съдът е разгледал възраженията, засягащи валидността и на договора от 04.04.2017 година, и съответно изискуемостта на задължението на заемополучателя по този договор и погасяването на вземането чрез плащане. Съдът е приел за основателно възражението на ответника, че съгласно уговорките в договора от 04.04.2017 г. не е настъпила изискуемостта на задължението на заемополучателя за връщане на исковата сума. Съгласно чл. 3 (1) от договора от 04.04.2017 г. страните са уговорили гратисен период от пет години, считано от датата на сключване на договора – 04.04.2017 години. В чл. 3 (3) е предвидено, че условие за връщане на сумата е и решение на надзорния орган, след изтичане на гратисния период. Уговорката за необходимото съгласие от КФН за връщане на заема, е част от договорната свобода, за което двете страни по договора от 04.04.2017 г. – цедентът „Перла“ АД и длъжникът - ЗК „Надежда“ АД, са се споразумели. Поради това са неотносими твърденията на ищеца за непротивопоставимост на решението на КФН от 01.12.2017 г., с което се отказва връщане на заема на ищеца като цесионер, тъй като е трето лице. Ищецът не е поднадзорно лице на КФН, но са му противоставими възраженията на длъжника, че по отношение на неговото вземане по силата на договора от 04.04.2017 г., страните са обвързани от съгласието на КФН. Съдът е приел, че не е налице последваща промяна на условията по договора с оглед приетото, че не е установена датата на сключване на споразумението и съответно дали към тази дата ЗК „Надежда“ АД е било надлежно представлявано от назначения квестор - т.е. дали е налице съгласие за сключване на споразумението. С оглед на това съдът е приел, че не е настъпила изискуемостта на вземането, поради което е отхвърлил предявеният осъдителен иск.

Софийският апелативен съд счита, че решението на СГС в обжалваните му части е правилно и законосъобразно, поради което следва да бъде потвърдено.

Поддържа се в жалбата, че неправилно съдът приел непредвидено в закона

съдържание на отбелязванията върху записа на заповед и прикрепения алонж. В настоящия случай алонжът бил прикрепен към записа на заповед, което заповедният съд е проверил при преценка редовността на оригиналната ценна книга, като в самия алонж е индивидуализиран записът на заповед, към който алонжът е прикрепен и от който представлява неразделна част. Съдът счита, че становището на жалбоподателя е неоснователно. Законосъобразно съдът е преценил, че във вида, в който са представени по делото записа на заповед и алонжа не могат за да произведат желаното от страните по него прехвърлително действие. Съгласно чл. 468, ал. 1 от ТЗ джирото трябва да бъде написано върху менителницата или върху прикрепен към нея лист (алонж). То трябва да се подпише от джиранта. Както е прието в Решение № 133 от 12.07.2010 г. на ВКС по т. д. № 946/2009 г., II т. о., ТК алонжът представлява прикрепен към менителницата лист, т. е. част /продължение/ на самия ефект. Алонжът е свързан с джиросването на ефекта и необходимостта от него произтича от запълването на документа с отбелязвания. При липсата на каквито и да било отбелязвания на джира съществуването на алонж е абсолютно законово неоправдано. В настоящия случай представения алонж е на отделен лист. В представения запис на заповед липсват каквито и да било отбелязвания на предходни джира, поради което няма основание за издаването на алонжа на отделен лист. На „гърба“ на листа, на който е написана записа на заповед не са налице каквито и да било отбелязвания, поради което не е съществувала пречка джирото да бъде написано там ръкописно или на печатащо устройство. От друга страна алонжа следва да е трайно прикрепен към менителничния ефект, така, че да не е налице съмнение, че джиросването касае именно този ефект. Законът ясно повелява, обаче този алонж да бъде така трайно прикрепен към ценната книга, че да не се създава никакво съмнение за тяхната ненарушима цялост. Спазването на това изискване е спазване на изискването за форма, като условие за валидността на джирото. Когато върху записа на заповед, вкл. на гърба на документа, има свободно място, незапълнено с отбелязвания, върху което да бъде изписано джирото, извършването му върху алонж води до недействителност. Изготвянето на алонж към записа на заповед е изключение, а не правило. Правилото за джиросване върху самата ценна книга е продиктувано от съображения за максимална сигурност относно хронологията на джирата и относно титуляра на правата по нея. В случая не

се установява и не се твърди, записът на заповед да е запълнен с отбелязвания на джира или авали, поради което джиросването му на 05.03.2019 г. върху алонж е недействително и не легитимира ищеца като носител на претендираното вземане.

Предвид на горното законосъобразно СГС е отхвърлил предявения иск по чл.422 от ГПК.

По отношение жалбата касаеща частта от решението по предявения при условията на евентуалност осъдителен иск.

Съдът счита, че решението в тази му част е правилно и следва да бъде потвърдено. Ищецът е придобил вземането съгласно договорът за цесия от 05.03.19г. ,с който от страна на третото лице помагач са му прехвърлени правата по договора за паричен заем от 04.04.17г. В случая обаче, в договора от 04.04.2017 г. третото лице помагач и застрахователната компания ответник са договорили гратисен период от пет години, считано от датата на сключване на договора /04.04.2017 години/ и като условие за връщане на сумата след петата година до десетата година-решение на застрахователното дружество и съгласие от на надзорния орган -КФН за връщане на заема. В настоящия случай не е налице както решение на застрахователното дружество за връщане на сумата, така и съгласие от страна на надзорния орган, поради което падежът на задължението по договора от 04.04.17г. не е настъпил. Предвид гореизложеното законосъобразно СГС е отхвърлил евентуално предявения осъдителен иск.

Предвид гореизложеното обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските

Предвид решението по спора на основание чл.78,ал.3 във връзка с чл.273 от ГПК жалбоподателя следва да бъде осъден да заплати на ответника направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение. От страна на процесуалния представител на ответника по делото-адв.К.С. са представени доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 9 960лв. От страна на процесуалния представител на жалбоподателя е направено възражение за прекомерност на адвокатското

възнаграждение.Съдът счита,че същото е неоснователно.Съгласно чл.7,ал.2,т.5 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за процесуално представителство, защита и съдействие по граждански дела възнагражденията са при интерес от 100 000 лв. до 1 000 000 лв. – 3530 лв. плюс 2 % за горницата над 100 000 лв.В настоящия случай,при цена на иска 300 000лв., минималния размер на адвокатското възнаграждение следва да бъде 7 530лв.Предвид обаче факта, че предмет на разглеждане в рамките на производството е бил и евентуално предявления иск, съдът счита,че заплатената сума отговаря на фактическата и правна сложност на делото,поради което следва да бъде присъдена изцяло.

Водим от горното Софийският апелативен съд

РЕШИ:

Потвърждава Решение № 261484/09.11.2021г. по т.д.№ 1088/2020г. по описа на ВКС, ТО, VI-10 състав.

Осъжда „ВИ-ВЕСТА ХОЛДИНГ” ЕАД, регистрирано в търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 831914521, със седалище и адрес на управление гр. София 1700, район „Лозенец”, ж.к. „Витоша”, „ВЕЦ-Симеоново”№999 да заплати на Застрахователна компания „НАДЕЖДА“ АД, с ЕИК: 131282730 със седалище и адрес на управление гр. София 1700, район „Лозенец”, ж.к. „Витоша”, „ВЕЦ- Симеоново”№999 направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 9 960лв.

Решението е постановено при участието по делото на „Перла“АД, ЕИК 119029248 като трето лице-помагач на страната на ответника.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба при условията по чл.280,ал.1 от ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____